

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ ЗАКОНА О БЕСПЛАТНОЈ ПРАВНОЈ ПОМОЋИ

Март 2021. године

Уз подршку пројекта *Multi-donor Trust Fund for Justice Sector Support MDTF-JSS*

Увод

Извештај се заснива на подацима које су доставиле јединице локалне самоуправе, односно лица која су овлашћена за одлучивање о захтевима за бесплатну правну помоћ¹, као и остали регистровани пружаоци бесплатне правне помоћи и подршке. Министарство правде редовно прати функционисање система бесплатне правне помоћи уз подршку МДФ ЈСС пројекта (*Multi-donor Trust Fund for Justice Sector Support MDTF-JSS*), као и кроз континуирани надзор *ex officio* и по притужбама грађана. Закон² предвиђа да Министарство „на својој интернет страници објављује редован годишњи извештај о надзору над спровођењем овог закона до 31. марта текуће године за претходну годину“ (члан 53. став 5. ЗБПП). Овај извештај одликује се и одређеним специфичностима, имајући у виду да покрива и период ванредног стања изазваног епидемијом вируса *COVID-19*, што је утицало на приступ грађана органима управе и последично број захтева за остваривање права на бесплатну правну помоћ. С друге стране, извештаји удружења грађана као пружалаца бесплатне правне помоћи и подршке, указују да се повећани број грађана управо обраћао током ванредног стања у циљу добијања општих информација.

Кратак приказ нормативног оквира и спроведених активности

Спровођење Закона о бесплатној правној помоћи је почело 1. октобра 2019. године. Овај извештај се односи на период од 1. октобра 2019. године закључно са јануаром 2021. године. Први извештај о првих шест месеци спровођења закона био је објављен на интернет страници Министарства правде <https://www.mpravde.gov.rs/sr/tekst/29776/izvestaj-o-sprovodjenju-zakona-o-besplatnoj-pravnoj-pomoci.php>. У октобру 2020. године Министарство је објавило кратак приказ података о години дана спровођења закона.

Усвојени су сви подзаконски акти предвиђени законом (<http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/skupstina/zakon/2018/87/15/reg>), односно:

¹ Евиденција и прикупљање података о примени овог закона, Члан 38 „Орган управе води евиденцију која садржи захтеве за одобравање бесплатне правне помоћи, решења која су донета о захтевима и решења о укидању решења о одобравању бесплатне правне помоћи“.

² Надзор над спровођењем овог закона врши министарство по службеној дужности или по притужби корисника, Члан 53 „При вршењу надзора, министарство може од пружаоца захтевати ванредне извештаје о његовом раду за период у коме је пружалац дужан да чува податке сагласно закону и податке о раду пружаоца, упозорити пружаоца на уочене неправилности и одредити му мере и рок за отклањање неправилности. Пружалац може да се у року од осам дана од дана пријема упозорења изјасни на упозорење министарства. Ако министарство сматра да изјашњење није основано, одређује пружаоцу нови рок за отклањање неправилности. Ако неправилности не буду отклоњене у року који је одредило министарство, министарство доноси решење о брисању пружаоца из Регистра. Министарство на својој интернет страници објављује редован годишњи извештај о надзору над спровођењем овог закона до 31. марта текуће године за претходну годину“.

- ✓ Уредба о тарифи за пружање бесплатне правне помоћи: 74/2019-34
- ✓ Правилник о поступку плаћања накнаде за бесплатну правну помоћ и начину и поступку враћања примљених новчаних средстава: 80/2019-69
- ✓ Правилник о начину вођења евиденције органа управе јединице локалне самоуправе о захтевима за одобравање бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке: 68/2019-58
- ✓ Правилник о упућивању подносиоца захтева на пружаоца бесплатне правне помоћи: 68/2019-57
- ✓ Правилник о организацији и начину спровођења обуке за примену Закона о бесплатној правној помоћи
- ✓ Правилник о изгледу и ближој садржини обрасца захтева за одобравање бесплатне правне помоћи: 68/2019-46
- ✓ Правилник о начину вођења евиденције о пруженој бесплатној правној помоћи и бесплатној правној подршци: 68/2019-45
- ✓ Правилник о начину уписа у Регистар пружалаца бесплатне правне помоћи и вођењу Регистра: 68/2019-44

Када се ради о прописаним правилима, Закон дефинише да корисник бесплатне правне помоћи може бити лице које:

- I. испуњава услове да буде корисник права на новчану социјалну помоћ сагласно закону којим се уређује социјална заштита или корисник права на дечији додатак сагласно закону којим се уређује финансијска подршка породици са децом, као и члановима његове породице односно заједничког домаћинства, чији је круг одређен овим законима;
- II. не испуњава услове да буде корисник права на новчану социјалну помоћ или на дечији додатак, али би због плаћања правне помоћи из сопствених прихода у конкретној правној ствари испунило услове да постане корисник права на новчану социјалну помоћ или на дечији додатак;
- III. припадници рањивих/осетљивих друштвених група – следеће таксативно наведене групе:
 1. дете о чијем се праву, обавези или интересу заснованом на закону одлучује у поступку пред судом, другим државним органом односно органом јавне власти;
 2. лице према коме се извршава мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи или заштитна мера обавезног психијатријског лечења;
 3. лице према коме се води поступак делимичног или потпуног лишења или враћања пословне способности;
 4. лице које остварује правну заштиту од насиља у породици;
 5. лице које остварује правну заштиту од тортуре, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања или трговине људима;

6. лице које тражи азил у Републици Србији;
7. избеглица, лице под супсидијарном заштитом или интерно расељено лице;
8. особа са инвалидитетом;
9. дете које је заштићено услугом смештаја у систему социјалне заштите;
10. деца и млади којима је престала услуга социјалног смештаја до навршене 26 године живота;
11. одрасла и стара лица која су без сопственог пристанка смештена у установу социјалне заштите;
12. лице које остварује право на утврђивање времена и места рођења сагласно закону којим се уређује ванпарнични поступак;
13. лице које је погођено поступком принудног исељења и пресељења у складу са законом којим се уређује становање.

Приликом утврђивања да ли тражилац испуњава услове, овлашћено лице у органу управе једноставно утврђује прописане услове за групу I (тражилац већ поседује исправу центра за социјални рад) и за групу III (тражилац само заокружује у захтеву да припада одређеној рањивој групи; затим се упућује пружаоцу, који пружа бесплатну правну помоћ у вези са одговарајућим правним проблемом нпр. насиље у породици). Када се ради о групи II потенцијалних корисника, Министарство правде је прописало *Правилником о изгледу и ближој садржини обрасца захтева за одобравање бесплатне правне помоћи* конкретна правила о приходима и имовини коју утврђује овлашћено лице у органу управе. Примена правила се наводи у образложењу решења којим се одобрава бесплатна правна помоћ и подложна је контроли законитости спровођења закона.

У циљу адекватне припреме за спровођење закона, Министарство правде је 2019. године уз подршку МДТФ пројекта (*Multi-donor Trust Fund for Justice Sector Support MDTF-JSS*) организовало два круга обука запослених дипломираних правника у јединицама локалне самоуправе односно лица која ће одлучивати о захтевима за бесплатну правну помоћ. Обуке су биле организоване према подручјима апелација (Београд, Ниш, Нови Сад, Крагујевац). На основу учешћа у обукама, преко 300 дипломираних правника је добило овлашћење Министарства да одлучују о захтевима грађана.

Регистар пружалаца бесплатне правне помоћи и подршке је објављен на интернет страници Министарства (<https://www.mpravde.gov.rs/tekst/26350/registar-pruzalaca-besplatne-pravne-pomoci-i-besplatne-pravne-podrske.php>). Спискови пружалаца бесплатне правне помоћи и подршке редовно се ажурирају. Упис у Регистар је стално отворен. Адвокатска комора министарству доставља спискове по свим подручним коморама, који су у интегралној форми укључени у Регистар, док се други пружаоци директно пријављују Министарству путем електронске поште. У табели испод дат је приказ стања у Регистру на дан 15. март 2021. године.

Табела 1 – регистровани пружаоци бесплатне правне помоћи и подршке

БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОЋ	
Јединице локалне самоуправе	155
Адвокати	3213
Удружења грађана	22
БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОДРШКА	
Медијатори / посредници у решавању спорова	45
Јавни бележници	17
Удружења грађана	30

* Сви пружаоци бесплатне правне помоћи пружају и бесплатну правну подршку, у складу са својим овлашћењима.

Министарство правде и Адвокатска комора Србије потписали су *Протокол о размени података у поступку упућивања на адвокате ради пружања бесплатне правне помоћи*, на основу кога је успостављен **Кол центар за бесплатну правну помоћ**, као механизам путем кога овлашћена лица у јединицама локалне управе упућују грађане на адвокате у конкретном предмету. Сврха кол центра јесте и равномерна расподела предмета бесплатне правне помоћи међу адвокатима и превенцију корупције. Кол центар је почео са радом у августу 2020. године (+381 11 4022032).

Министарство правде је у дневном контакту са овлашћеним лицима у јединицама локалне самоуправе, у погледу евентуалних недоумица око тумачења одредаба закона или примене у пракси.

Извештај о пруженој бесплатној правној помоћи – наративни приказ

Министарство правде је крајем децембра 2020. године упутило захтев за извештавање о спровођењу Закона о бесплатној правној помоћи јединицама локалне самоуправе и другим регистрованим пружаоцима. Захтев се односио на период од 1. октобра 2019. године до краја јануара 2021. године.

Извештаји јединица локалне самоуправе

Јединицама локалне самоуправе су уз захтев достављени формулари у које се уносе релевантни статистички подаци. Када се ради о бесплатној правној помоћи, формулар извештаја која је затражен од јединица локалне самоуправе обухвата следеће податке:

- Назив јединице локалне самоуправе
- Овлашћено лице за одлучивање о захтевима
- Број поднетих захтева
- Број одобрених захтева
- Број корисника упућених адвокату
- Број одбијених захтева
- Број повучених захтева или одустајања
- Правна област за коју је одобрен захтев

У **Анексу 1** дат је приказ података које су доставиле јединице локалне самоуправе у вези са пружањем бесплатне правне помоћи. У извештајном периоду, укупан број поднетих захтева за бесплатну правну помоћ био 6883, док је број одобрених захтева био 5367. Како се може видети из извештаја, већини корисника је општинска служба бесплатне правне помоћи пружила потребну бесплатну правну помоћ, док је адвокатима упућено 954 корисника. Подаци указују да је око 80% захтева одобрено. Када се ради о правним саветима као облику бесплатне правне помоћи, подаци се налазе у Анексу 2, с обзиром да је пружање бесплатних правних савета доступно свима и не подлеже одобрењу.

Табела 2 – бесплатна правна помоћ пружена у извештајном периоду

БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОЋ	
Поднети захтеви за бесплатну правну помоћ	6883
Одобрени захтеви за бесплатну правну помоћ	5367
Корисници упућени адвокату	954

Правне области у којима је најчешће захтевана бесплатна правна помоћ јесу парнични поступак и управни поступак, нарочито развод брака, давање издржавања, поверавање деце, док је у кривичном поступку најчешће наведена бесплатна правна помоћ жртвама насиља у породици.

Од укупног броја јединица локалне самоуправе (164³), извештај није доставило 58 јединица локалне самоуправе, од чега 41 ЈЛС није до сада никада доставила извештај, док је 17 ЈЛС раније доставило извештаје. Уколико се посматрају подаци по групама, за град Београд све градске општине су доставиле податке, осим општине Стари Град⁴. Остали градови су доставили извештаје, осим Смедерева, Лознице, Новог Пазара и Прокупља.

³ Овај број укључује и градске општине у Нишу. Град Ниш је доставио збирне податке за све општине, док је једна општина доставила и сопствене податке.

⁴ Градска општина Стари град има овлашћено лице за одлучивање о захтевима, као и податке на интернет страници да је бесплатна правна помоћ доступна и да орган управе води евиденцију. Међутим, извештај није достављен Министарству ни у једном циклусу извештавања.

Поред тога, важно је напоменути да су Сремска Митровица, Смедерево и Лесковац раније достављали податке, али у овом извештајном периоду нису доставили годишњи извештај.

Општина Бечеј је доставила посебно квалитетан извештај, у коме је дат приказ старосне структуре и пола корисника, правних области у којима је пружена бесплатна правна помоћ, као и информације о кампањи коју је ЈЛС спроводила у циљу информисања грађана.

Када се ради о **бесплатној правној подршци** (Анекс 2), јединицама локалне самоуправе су у формулару достављене две одвојене табеле које би требало да прикажу: а) статистичке податке о пружању бесплатне правне подршке од стране јавних бележника и посредника у решавању спорова, као и б) пружање општих правних информација и попуњавање формулара од стране јединица локалне самоуправе.

За бесплатну правну подршку, формулар извештаја који је достављен јединицама локалне самоуправе обухвата следеће податке:

- Назив ЈЛС
- Овлашћено лице за одлучивање о захтевима
- Број поднетих захтева
- Број одобрених захтева односно корисника упућених јавном бележнику или посреднику у решавању спорова
- Број одбијених захтева
- Број повучених захтева или одустајања
- Правна област за коју је одобрен захтев
- Број корисника којима је пружен правни савет
- Број корисника којима је пружена општа правна информација
- Број корисника којима је пружена помоћ у састављању формулара

Број захтева за бесплатну правну подршку у виду **подршке јавног бележника или посредника у решавању спорова** је евидентно и даље незнатан, па је тако укупан број одобрених захтева односно корисника упућених јавном бележнику или посреднику у решавању спорова 192, док је број одобрених захтева 76.

Ова чињеница указује да је потребно у наредном циклусу обука обратити пажњу на ове области, као и спровести кампању усмерену ка информисању грађана о могућности да користе и овај облик бесплатне правне подршке. Важно је поменути да су током 2020 године јавни бележници, на молбу Министарства правде, позвани од стране Коморе јавних бележника да се упишу у регистар, након конкретног предмета у коме је дошло до ситуације да је кориснику одобрена бесплатна правна подршка јавног бележника, али није било ни једног регистрованог јавног бележника на тој територији. Како број регистрованих јавних бележника и даље није довољан да покрије територију Републике

Србије, потребно је више радити на сарадњи са Комором и упознати јавне бележнике са потребом остваривања јавног интереса везаном за њихову улогу. Такође, подаци о упућивању на медијацију кроз Закон о бесплатној правној помоћи указују да је неопходно информисати грађане, али и запослене у јединицама локалне самоуправе, о могућностима решавања спора путем медијације, чиме би се допринело смањењу броја судских поступака и убрзало решење спорног питања.

Када се ради о облицима бесплатне правне помоћи као што је правни савет и бесплатне правне подршке која не подлеже одобрењу, подаци указују да је број корисника којима је пружен правни савет 19836, док је број корисника којима је пружена општа правна информација 9745 и корисника којима је пружена помоћ у састављању формулара 1913. Овде је важно напоменути да се ради о регистрованим корисницима, док велики број јединица локалне самоуправе наводи да ове врсте правне помоћи и подршке пружа свим грађанима који се обрате.

Табела 3 – бесплатна правна подршка пружена у извештајном периоду

БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОДРШКА – без подношења захтева	
Број корисника којима је пружен правни савет	19395
Број корисника којима је пружена општа правна информација	9745
Број корисника којима је пружена помоћ у састављању формулара	1913

Приметно је да велики број јединица локалне самоуправе не води евиденцију о правним саветима (што је у табели означено као – или /) као и другим облицима бесплатне правне подршке. Као што је напоменуто и у претходном извештају, службе правне помоћи најчешће имају једног запосленог дипломираног правника са положеним правосудним испитом који, осим послова бесплатне правне помоћи, обавља и друге послове, тако да није у могућности да у евиденцију уноси и податке о корисницима којима пружа правне савете, опште правне информације и којима пружа помоћ у састављању формулара. Такође, један од разлога јесте и чињеница да овај вид подршке не подлеже одлучивању о захтевима. Истовремено, неке јединице локалне самоуправе су показале пуно разумевање закона и водиле потребну евиденцију и о овим облицима бесплатне правне помоћи односно подршке. Коначно, неке јединице локалне самоуправе користиле су ознаку – или / из разлога што су свим грађанима пружали подршку.

Извештаји других пружалаца бесплатне правне помоћи

Други регистровани пружаоци бесплатне правне помоћи (адвокати, удружења грађана, јавни бележници, медијатори) доставили су министарству извештаје о пруженој бесплатној правној помоћи и подршци. Када се ради о пружаоцима бесплатне правне помоћи – адвокатима, од укупног броја уписаних адвоката у Регистру, извештај је доставило 90 адвоката од којих је 79 пружало бесплатну правну помоћ. Највише бесплатне правне помоћи је пружено у области породичног права.

Од укупно 45 посредника у решавању спорова (медијатора) која су регистровани као пружаоци бесплатне правне подршке извештај је доставило 24 посредника од којих је бесплатну правну помоћ пружао 1. Од укупно 17 јавних бележника која су регистрована као пружаоци бесплатне правне подршке извештај је доставило 9 јавних бележника од којих је бесплатну правну помоћ пружало 2.

Од укупно 32 удружења која су регистрована као пружаоци бесплатне правне помоћи и подршке извештај је доставило 25 удружења од којих је бесплатну правну помоћ пружало 11.

Комитет правника за људска права (YUKOM) у извештају наводи да је у периоду од 01.01.2020. до 31.12.2020. године укупан број грађана који се обратио Комитету правника за људска права ради остваривања права на бесплатну правну помоћ је 1377 (од тога 1177 грађана у канцеларији и 200 на терену у сарадњи са 10 јединица локалне самоуправе и СКГО-ом). Према територијалној припадности највећи број лица - тражилаца бесплатне правне помоћи и подршке је из Београда (720), док су остали тражиоци бесплатне правне помоћи и подршке из осталих градова Србије (Ниш, Нови Сад, Крагујевац, Јагодина, Краљево, Сомбор и др.). Током ванредног стања (15.03.-06.05.2020.), повећао се број захтева (у том периоду 290) у циљу добијања правовремене информације или правног савета везано за остваривање права у околностима које су настале проглашењем ванредног стања. Највише захтева односило се на могућа кршења људских права а пре свега на право на правну сигурност, право на правично суђење, право на рад, слободу кретања и сл. Велики број захтева тичао се питања преласка границе и повратка наших држављана на територију РС, остваривања права и обавеза услед изречене мере кућне самоизолације као и санкција које су уследиле услед прекршене изречене мере - укупно се обратило 13 особа ради информација о својим правима услед хапшења због прекршене мере обавезне самоизолације.

PRAXIS у извештају наводи да је у извештајном периоду број корисника бесплатне правне помоћи био 418. *Центар за заштиту и помоћ тражиоцима азила* известио је да је пружио 58 заступања, 646 поднесака, 207 пр савета и да је било 993 корисника правне подршке.

Аутономни женски центар имао је укупно 2306 корисника, од којих је 2074 бесплатна правна подршка и 232 састављање поднесака. Како се наводи, кориснице су удружењу упутили: 89 орган старатељства, 1 саветовалиште за брак и породицу, 8 полиција, 4 јавно тужилаштво и 2 општински органи управе. *Хуманитарни центар за интеграцију и толеранцију (ХЦИТ)* наводи да је у извештајном периоду од 1. јануара. до 31. децембра 2020. правни тим ХЦИТ-а пружио је бесплатну правну помоћ и бесплатну правну подршку за укупно 1.844 лица. Укупно су пружена 1.982 облика бесплатне правне помоћи, од тога: 1.346 правних савета и састављено 636 поднесака, од тога: 228 молби, 39 тужби, 141 изјава, 47 приговора, 86 предлога, 46 ургенција и 49 жалби. Укупно је пружено 938 облика бесплатне правне подршке, и то попуњавања формулара (претежно пуномоћи за прибављање докумената из земаља порекла избеглица – БиХ и Хрватске). *Балкански центар за миграције и хуманитарне активности (БЦМ)* у извештају наводи 724 корисника (претежно тражиоци азила, ИРЛ, избеглице) којима је пружена бесплатна правна помоћ и подршка у области азила, уписа у матичну књигу рођених, одобрења боравка у РС. *Центар за људска права- Ниш* пружио је 37 правних савета и 17 заступања 17. *Одбор за људска права Лесковац* наводи да је било 976 корисника бесплатне правне подршке и 2 корисника упућена од стране органа управе у јединици локалне самоуправе у области породичног права и кривичног – жалба.

Иницијатива за развој и сарадњу упутила је 45 интерно расељених лица на пројекат ЕУ “Пружање правне помоћи и информација за остваривање права ИРЛ, избеглица и повратника“ у циљу пружања бесплатне правне помоћи и подршке, с обзиром на недостатак сопствених средстава. *Група буди један* известила је о 15 корисника бесплатне правне подршке у области статусних права, заштите уставних права, и брисања из казнене евиденције. *Освит* у извештају наводи 130 корисница у области насиља у породици, од чега је 82 кориснице бесплатне правне подршке и 54 бесплатне правне помоћи. *Београдски фонд за политичку изузетност* пружао је бесплатну правну подршку у области озакоњења прикључења на електричну мрежу.

Поједина удружења су у извештају истакла и одређене проблеме са којима се суочавају у вези са спровођењем Закона о бесплатној правној помоћи. Тако Комитет правника за људска права (YUKOM) наводи да надлежна адвокатска комора још увек није ажурирала листу коју је доставила Министарству ради уписа у постојећи регистар пружалаца, и поред поднетих захтева за упис пружалаца адвоката. *Центар за заштиту и помоћ тражиоцима азила* истакао је у извештају да су приступ и пружање бесплатне правне помоћи и подршке „неосновано и незаконито фактички ускраћивани правницима Центра од стране Комесаријата за избеглице и миграције“ у прихватним и оне-стоп центрима за мигранте. Министарство правде није до данас примило званичне притужбе у вези са овим наводима.

Надзор, контрола квалитета и финансирања

Министарство правде редовно спроводи надзор над применом ЗБПП. У одсеку за надзор, Министарство је запослило 1 извршиоца који обавља ове послове. Од почетка примене Закона о бесплатној правној помоћи до 11. марта 2021. године, изјављено је 118 жалби против решења првостепених органа којима је одбијен захтев за пружање бесплатне правне помоћи, против решења првостепених органа којима је укинута пружање бесплатне правне помоћи, против решења првостепених органа којима је одлучено о трошковима поступка, против решења којима је одобрено пружање бесплатне правне помоћи или када првостепени орган није одлучио о поднетом захтеву.

Од укупног броја жалби, 2 жалбе су поднете против решења првостепених органа којима је одлучено о трошковима поступка, 2 жалбе су поднете против решења првостепених органа којима је укинута пружање бесплатне правне помоћи, 78 жалби поднето је због тога што првостепени орган није одлучио о поднетом захтеву, 5 жалби против решења којима је одобрено пружање бесплатне правне помоћи и 31 жалба је поднета против решења првостепених органа којима је одбијен захтев за пружање бесплатне правне помоћи.

Министарство правде је 20 жалби усвојило и поништило првостепено решење и вратило првостепеном органу на поновни поступак, 9 жалби Министарство правде је одбило и потврдило првостепено решење, док је 6 жалби одбацило као недозвољено, 3 жалбе су још увек у обради. Осталих 78 жалби послате су Министарству правде као другостепеном органу које су у складу са члана 160 став 2. Закона о општем управном поступку прослеђене првостепеном органу, како би оценили да ли је жалба благовремена, дозвољена и да ли је поднело овлашћено лице на основу члана 162 став 1. Закона о управном поступку, и исту достави другостепеном органу, у складу са члан 166. Закона о управном поступку, уколико жалбу не одбаци, не поништи решење или не удовољи жалбеном захтеву.

Поред тога, Министарство правде је у току спровођења *ex officio* надзора над спровођењем закона извршило 15 теренских надзора. Приликом вршења надзора уочене су бројне неправилности у спровођењу Закона о бесплатној правној помоћи. Највећи проблем представља то што одређене јединице локалне самоуправе нису определиле средства у буџету за финансирање пружалаца бесплатне правне помоћи који се финансирају 50% из буџета јединице локалне самоуправе и 50% из буџета Републике Србије. Исто тако, јединица локалне самоуправе код којих је извршен надзор нису образовале службу бесплатне правне помоћи у складу са Законом о бесплатној правној помоћи. Поред тога, у тим јединицама локалне самоуправе уочено је да овлашћена лица не воде евиденције о поднетим захтевима за одобравање бесплатне правне помоћи или евиденције о поднетим захтевима у складу са Правилником о начину вођења евиденције органа управе јединице

локалне самоуправе о захтевима за одобравање бесплатне правне помоћи и бесплатне правне подршке. Такође, уочено је да неки пружаоци бесплатне правне помоћи у тим јединици локалне самоуправе не води евиденцију у складу са Правилником о начину вођења евиденције о пруженој бесплатној правној помоћи и бесплатној правној подршци.

До данашњег дана поднето је 7 притужби на рад пружалаца бесплатне правне помоћи-адвоката, након чега је поднет предлог за покретање поступка контроле квалитета пружања бесплатне правне помоћи Адвокатској комори Србије.

У периоду од 01.01.2020. до 31.12.2020. године исплаћено је на основу захтева за повраћај исплаћених средстава од стране јединице локалне самоуправе за бесплатну правну помоћ 23 захтева, у укупном износу од 344.000,00 динара. У периоду од 01.01.2021. до 12.03.2021. године исплаћено је на основу захтева за повраћај исплаћених средстава од стране јединице локалне самоуправе за бесплатну правну помоћ 8 захтева, у укупном износу од 72.500,00 динара.

Захтева који су стигли са непотпуном документацијом за исплату има 32. Подносиоци захтева су обавештени да изврше потребну допуну за исплату, обзиром да у самом предмету нису наведени контакт подаци обрађивача предмета. Захтева који имају комплетну документацију за исплату, а није урађено решење о исплати има 13.

Запослени у Министарству правде указују на потребу да пре него што документација стигне на плаћање у финансијску службу, документацију прво прегледа правна служба и донесе решење о исплати по коме би финансијска служба поступала. На пример, у једном предмету локална самоуправа тражила је рефундацију иако је надзор МП оспорио део трошковника адвоката који се односи на превоз, док рецимо у другом предмету стоји превоз у трошковнику адвоката, а исти није оспорен. Правилником о систематизацији МП предвиђена је Група која би била задужена за плаћање БПП и за вођење евиденције о исплатама по том основу, међутим још увек није званично оформљена.

Закључна запажања

Подаци о спровођењу Закона о бесплатној правној помоћи указују да је систем бесплатне правне помоћи у великој мери успостављен, уз одређене недостатке који се могу идентификовати у пракси. Закон се примењује већ више од 18 месеци и закључци о функционисању система се могу сматрати довољно релевантним након овог периода.

Као основни закључак, намеће се чињеница да грађани и даље нису у довољној мери упознати са могућношћу да остваре право на бесплатну правну помоћ. На основу достављених података, број јединица локалне самоуправе које су доставиле извештаје а у

којима је било 0 захтева је 14, иако постоји овлашћено лице за одлучивање о захтевима. Истовремено, постоје ЈЛС које нису доставиле извештај, те се може закључити да ни у тим срединама није било захтева. Иако је за 2020. годину била планирана кампања о бесплатној правној помоћи уз подршку МДТФ пројекта, због ситуације изазване COVID 19, кампања није спроведена. С обзиром да је у бројним ЈЛС ситуација битно другачија, како у погледу захтева, тако и погледу притужби грађана, може се закључити да су у великом броју ЈЛС грађани упознати са правом на бесплатну правну помоћ. Ово стање указује на неопходност спровођења активне кампање од стране Министарства правде и ЈЛС како би се различити нивои информисаности грађана уједначили и како би се омогућило већем броју грађана да остваре приступ правди кроз одредбе овог закона.

С тим у вези, потребно је поменути и да се јединице локалне самоуправе и даље суочавају са проблемом финансирања бесплатне правне помоћи. У појединим јединицама локалне самоуправе постоји и проблем недостатка запослених дипломираних правника, делом због забране запошљавања, а делом због одласка у пензију. Из тих разлога, у бројним ЈЛС постоји само једно лице које обавља послове бесплатне правне помоћи укључујући одлучивање о захтевима и пружање бесплатне правне помоћи. У таквим ситуацијама, не постоји проблем сукоба интереса, имајући у виду да се усвајање захтева заснива на једноставним правилима, али може доћи до преоптерећења лица која обављају оба посла.

Затим, у Регистру Министарства правде до сада не постоји регистрована сарадња између различитих врста пружалаца – тзв. заједничка служба бесплатне правне помоћи. Евидентно је да би у општинама са малим бројем становника, близина потенцијалне заједничке службе унапредила доступност пружалаца у великој мери и отклонила проблем финансирања у појединим ЈЛС. На овај начин би се значајно допринело могућности грађана да остваре право на бесплатну правну помоћ кроз упућивање од стране јединице локалне самоуправе на адвокате и друге пружаоце. Дакле, чак и када нема довољно капацитета у јединици локалне самоуправе, грађани са у складу са Законом могу упутити на друге пружаоце и остварити приступ правди.

Извештаји о спровођењу закона даље указују да неке јединице локалне самоуправе још увек нису утврдиле начин вођења евиденције о пруженим правним саветима као и ни о захтевима за бесплатном правном подршком, тако да се достављени подаци у великој мери разликују. Чини се да разумевање запослених у јединицама локалне самоуправе у погледу одлучивања о захтевима за бесплатном правном подршком није на уједначеном нивоу.

Приликом редовне комуникације са лицима овлашћеним за одлучивање о захтевима за бесплатну правну помоћ, уочени су одређени недостаци везани за правила о тарифи. На пример, Уредба о тарифи не уређује на јасан начин заступање оштећеног у кривичном поступку. Такође, поставља се питање ко сноси трошкове када се мора поставити привремени заступник друге стране која није корисник бесплатне правне помоћи. Затим,

појавило се питање да ли општина сноси трошкове вештачења када се испостави да је исто неопходно у одређеном поступку (нпр. када се ради о сметању поседа). Дакле постоји недоумица да ли адвокат који је одређен за пружаоца у свом трошковнику који доставља општини исказује и трошкове вештачења или се то решава на други начин јер странка нема средстава за вештачење. Такође, поставило се питање како се поступа у ситуацији када адвокат испостави трошкове и суду и општинској служби бесплатне правне помоћи. Ова питања је неопходно уредити Уредбом како би се ЈЛС олакшало поступање.

Истовремено, усклађивање процесних закона са Законом о бесплатној правној помоћи је потребно како би се отклонили недостаци утврђени током иницијалног периода спровођења закона. Ово је и једна од активности Акционог плана за Поглавље 23: Правосуђе и основна права. Измене обухватају Закон о парничном поступку у делу одредаба везаних за доношење одлуке о ослобођењу од плаћања трошкова поступка (рокови, прецизна веза са статусом корисника по ЗБПП), затим одредаба у вези са додељивањем бесплатног пуномоћника (прецизна веза са пружаоцима по ЗБПП), као и застоја рокова у поступку до доношења одлуке о захтеву за остваривање права на бесплатну правну помоћ. Када се ради о кривичном поступку, потребно је изменити Законик о кривичном поступку у циљу усклађивања са могућностима бесплатног заступања по ЗБПП, дефинисање права оштећеног на бесплатног пуномоћника у ЗКП у вези са одредбама ЗБПП, као и застоја рокова у поступку до доношења одлуке о захтеву за остваривање права на бесплатну правну помоћ. У пракси се показало и да је потребно прецизирати решења Закона о судским таксама у вези са корисницима Закона о бесплатној правној помоћи.

Затим, током примене закона уочено је да постоји недовољна информисаност судова и јавних тужилаштава о одредбама Закона о бесплатној правној помоћи. На пример, поставило се питање да ли се је такса на тужбу додатни трошак за корисника бесплатне правне помоћи. С тим у вези, запослени у ЈЛС су указали на потребу да се детаљније информишу сви судови и јавна тужилаштва у Републици Србији о основним решењима Закона о бесплатној правној помоћи. Такође, потребно је обезбедити информације о бесплатној правној помоћи грађанима у судовима и јавним тужилаштвима.

Повезано питање са горе наведеним јесте и регулисање сношења трошкова пратеће документације приликом подношења захтева за бесплатну правну помоћ (нпр. докази о приходима, извод из катастра, утврђивање очинства). Имајући у виду различита тумачења, услед недостатка прецизних законских и/или подзаконских решења, потребно је прецизирати питање сношења трошкова у различитим поступцима.

Министарство правде је током иницијалног периода спровођења закона, поред ових питања из праксе, утврдило да постоје и друга питања из надлежности самог Министарства која је потребно конкретније дефинисати односно допунити одређена законска решења. Једно од таквих питања јесте и укидање (или престанак важења) решења

о овлашћењу за одлучивање о захтевима лицима у ЈЛС на лични захтев, на пример када то лице више не ради на том радном месту. Како тај правни основ није предвиђен у ЗБПП, потребно је одредбе закона допунити могућношћу да се решење укида и на лични захтев.

Током 2020. године, одређени број јединица локалне самоуправе исказао је потребу за додатном односно новом обуком, из различитих разлога. Поједине јединице локалне самоуправе су утврдиле да постоји потреба да одреде додатна лица која би одлучивала о захтевима грађана како би примена закона била ефикаснија. Такође, један број јединица локалне самоуправе има проблем измене запослених, па су нека овлашћена лица у међувремену престала да раде у конкретној ЈЛС или на одређеним пословима, док су поједини пензионисани. Епидемиолошка ситуација изазвана вирусом COVID19 је утицала на могућност организовања ових обука. Имајући у виду релативно мали број лица која би прошла нову обуку, разматра се могућност да Министарство правде у наредном периоду организује појединачне обуке или *online* обуке.

Коначно, из разлога извештавања по различитим упитницима у вези са приступом правди, постоји потреба да се унапреде параметри извештавања како би се поред укупног броја корисника бесплатне правне помоћи могли добити и подаци везани за број корисника у кривичном поступку, затим у предметима насиља у породици, остваривања права националних мањина, ЛГБТИ+ и друго.

Препоруке

ПРЕПОРУКЕ	
1.	Водити активну кампању информисања јавности о доступности бесплатне правне помоћи, са нарочитим акцентом на јединице локалне самоуправе у којима није било захтева за бесплатну правну помоћ
2.	Ускладити процесне законе са Законом о бесплатној правној помоћи током 2021. године како би се отклонили недостаци утврђени током иницијалног периода спровођења закона. Ово је и обавеза предвиђена Акционим планом за Поглавље 23: Правосуђе и основна права.
3.	Потребно је подстицати сарадњу различитих врста пружалаца бесплатне правне помоћи и подршке, нарочито у јединицама локалне самоуправе које су у тежој материјалној ситуацији како би се унапредио приступ правди и сарадња пружалаца у различитим правним областима
4.	Унапредити разумевање запослених у јединицама локалне самоуправе у погледу одлучивања о захтевима за бесплатном правном подршком јавних бележника и медијатора и извештавања о таквим захтевима

5.	Изменити Уредбу о тарифи како би се отклонили недостаци утврђени током иницијалног периода спровођења закона
6.	Неопходно је да Министарство правде обавести све судове и јавна тужилаштва у Републици Србији о основним решењима Закона о бесплатној правној помоћи
7.	Потребно је кроз измене и допуне закона и/или подзаконских аката прецизно регулисати питање ко сноси трошкове пратеће документације приликом подношења захтева за бесплатну правну помоћ (нпр. докази о приходима, извод из катастра)
8.	Потребно је да Министарство правде размотри измене и допуне закона и/или подзаконских аката како би се отклонили недостаци утврђени током иницијалног периода спровођења закона
9.	Потребно је прецизирати решења Закона о судским таксама у вези са корисницима бесплатне правне помоћи
10.	Промовисати регистрацију јавних бележника и медијатора као пружалаца бесплатне правне подршке
11.	Примењивати казнене одредбе Закона о бесплатној правној помоћи у односу на јединице локалне самоуправе и пружаоце који не поступају у складу са законом
12.	Потребно је обезбедити финансирање континуиране обуке из буџета Републике Србије за запослене у јединицама локалне самоуправе у циљу обезбеђења континуитета и обуке нових запослених.
13.	Унапредити формулар за извештавање у циљу прикупљања детаљнијих података о корисницима бесплатне правне помоћи и подршке
14.	Организовати повремене координационе састанке са јединицама локалне самоуправе у циљу унапређења финансирања бесплатне правне помоћи кроз локалне буџете
15.	Организовати повремене координационе састанке са јединицама локалне самоуправе у циљу обезбеђења редовног извештавања
16.	Систематизацијом у Министарству правде оформити Групу која би била задужена за исплате ЈЛС по основу бесплатне правне помоћи и за вођење евиденције о исплатама
17.	Спровести додатне обуке у вези са вођењем евиденције о захтевима за бесплатну правну помоћ у ЈЛС у којима су уочене неправилности

Анекс 1 Извештај о пруженој бесплатној правној помоћи ЈЛС

Ознаке боје у табели:

	Достављен потпун извештај
	У овом циклусу није достављен извештај
	Није достављен извештај
	Није прошао обуку, нема правника

Табела бесплатна правна помоћ – подаци јединица локалне самоуправе

	Назив јединице локалне самоуправе	Број поднелих захтева	Број одобрених захтева	Број корисника упућених адвокату	Број одбијених захтева	Број повучених захтева или одустајања	Правна област за коју је одобрен захтев
1.	Ада	2	1	1	1	0	Кривично – жртви насиља у породици
2.	Александровац	20	18	1	2	0	Прекршајни поступак
3.	Алексинач	27	23	/	2	1.-обустава поступка(не одговарајуће доп.док.) 1.чека се достава доп.документације	-Породични односи -Кривично право -Облигационо право(накнада штете) -Поступак принудног извршења -Ванпарнични поступак(лишење пословне способности) -Управни поступак
4.	Алибунар						
5.	Апатин						Породични

		53	52	1	1	3	закон(Тужба ради законског издржавања, Тужба и предлог за споразумни развод брака, Тужба ради вршења родитељског права,Тужба ради повећања износа издржавања и др.) Закон о извршењу и обезбеђењу (Предлог за извршење судске пресуде) Закон о облигационим односима Закон о наслеђивању Закон о ванпарничном поступку (Предлог за утврђивање постојања ванбрачне заједнице)
6.	Аранђеловац	59	59	10	0	-	Грађанско право Кривично право
7.	Ариље	0	0	0	0	0	0
8.	Бабушница	11	10	10	1	0	9 за парнични и 1 за кривични поступак
9.	Бач	5	5				
	Бачка Паланка						
10.	Бачка Топола	61	61	0	0	0	Парични ,ванпарнични, извршни и кривични поступак
11.	Бачки Петровац	3	3	3	-	-	- развод брака -старатељство над дететом -раскид уговора о доживотном издржавању
12.	Бајина						

	Башта						
13.	Баточина	0	0	0	0	0	-
14.	Београд Стари Град						
15.	Београд Врачар	43	40	12	-	1	породично, наследно пореско и радно право итд
16.	Београд Палилула	27	26	4	1	0	Породично Право, ванпарница, Парнични поступак
17.	Београд Савски венац	15	13	/	2	/	Парница, извршење, оставина, издржавање
18.	Београд Земун	324	322	15	2	26	Социјално 112 Управно 15 Извршно 27 Породично 105 Парнично 7 Ванпарнично 20 Имовинско 3 Радно 4 Пензијско 2 Грађанско 12 Кривично 10 Наследно 2 Пореско 1 Остало 3
19.	Београд Нови Београд	257	243	21	6	8	Грађанско правна материја
20.	Београд Звездара	19	9	0	2	5	Парнични поступци
21.	Београд Раковица	8	7	2	1	0	Парнични и кривични поступак
22.	Београд Чукарица	138	131	/	5	2	Породично, наследно, облигационо, кривично право
23.	Београд Обреновац	148	147	/	1	/	Поднети, односно одобрен захтеви су из

							различитих правних области (парнична, кривична, ванпарнична, извршна материја, наслеђивање, сметање поседа....
24.	Београд Сурчин	84	80	3	1	4	Породично право, имовина, наследство,насиље у породици
25.	Београд Лазаревац	5	5	2	0	0	развод, издржавање децембар оставински поступци
26.	Београд Младеновац	129	121	2	7	1	Парнични и управни поступак, издржавање лица, развод брака, социјална помоћ
27.	Београд Гроцка	151	142	3	6	3	-Управни поступак 20 -Извршење 12 -Парница 86 -Ванпарница 21 -Кривица 3
28.	Београд Барајево	17	16	1		1	Породично, имовински односи, одбрана
29.	Београд Вождовац	136	135	2	1	/	Породично право(Развод брака,поверавање деце, издржавање, насиље у породици, управни поступак, парнички поступак, ван парнични поступак, извршни поступак, приговор на извршење)
30.	Бечеј	164	161	157	1-решење је поништено и у поновљено м поступку је усвојен	3	Породично-Наследно- Облигационо- Имовинско- Радно право

					захтев тражиоца		
31.	Бела Црква	9	6	6	1	1	Породично правни
32.	Бела Паланка						
33.	Беоцин	0	0	0	0	0	
34.	Блаце	3	1	1	2	0	засупање
35.	Богатић	0	0	0	0	0	/
36.	Бојник	0	0	0	0	0	/
37.	Бољевац	0	0	0	0	0	0
38.	Босилеград	22	21	2	0	1	Грађанско право, Управно право
39.	Брус	6	3	0	2	1	Парнични поступак(метање поседа, здравствена заштита, Брак и породични односи
40.	Бујановац	0	0	0	0	0	0
41.	Чајетина						
42.	Ћићевац	12	11	0	/	1	управни поступак, парнични и кривични поступак
43.	Чока	8	4	0	4	0	породично право 2х, имовински суседски односи, извршење
44.	Црна Трава						
45.	Ћуприја	295	292		3		Састављање свих врсти поднесака(жалбе, тужбе,предлози,захтеви)
46.	Деспотовац	1	1	1	/	/	Парнични поступак- спор у вези наследства
47.	Димитровград	8	7	7	1	/	Имовинско правна област
48.	Дољевац	26	26	/	/	1	Грађанскоправна

							област; Казненоправна област
49.	Гацин Хан						
50.	Голубац	6	5	3	1	0	Помоћ и поступку принудне наплате,издржавања, породичног насиља, неуплаћених порез и доприноса
51.	Горњи Милановац	13	7	7	3	1 захтев повучен 2 захтева није достављен а тражена документа ција	Брак и породично право (6) Поступак у спору због сметања државине (1)
52.	Град Чачак	107	103	2	1	3	Породично, социјална заштита и облигационо
53.	Град Јагодина	288	278	1	2	7	Парнични поступак, ванпарнични, управни медијско право, радни односи, социјална заштита
54.	Град Кикинда	275	275	14		1	Парнични поступак
55.	Град Крагујевац	340	340	3	/		Парнични поступак,ванпарнични поступак,кривични,управни поступак, прекршајни поступак.
56.	Град Краљево	59	59	35	2	3	Ванпарнични, парнични, извршни поступак, управни поступак
57.	Град Крушевац	-	-	/	/	/	
58.	Град Лесковац	97	95	2	/	2	У парничном поступку (породично право, наследно право и сл.)

59.	Град Лозница						
60.	Град Ниш	20	20	20	/	/	Парнични поступак, извршни. укњижба, породично
61.	Ниш Палилула	55	55	1	0	0	Имовинско-правне односе и породичне од
62.	Ниш Медијана						
63.	Ниш Пантелеј						
64.	Ниш Нишка бања	2	/	/		/	
65.	Град Нови Пазар						
66.	Град Нови Сад	49	48	24	0	2	Брак и брачни односи Заштита поседа Радни односи Насиље у породици Кривичноправна област
67.	Град Пирот	109	103	19	1	5	1.парнични поступак 2.кривични поступак 3.управни поступак 4.извршни поступак 5. друго
68.	Град Панчево	119	115	113	2	2	Парнични поступак: -област породичних односа 91 -област облигационих односа 12 -област имовинско- правних односа 1 -Извршни поступак: 6 -Ванпарнични поступак: 4 -Управни спор: 1
69.	Град Пожаревац	120	118	0	1	1	Заштита од насиља у породици; Издржавање

							сродника; Утврђивање времена и места рођења; Лишење пословне способности; Самостално вршење/лишење родитељског права; Остваривање права у области социјалне заштите; Остваривање права у области пензијског и инвалидског осигурања; Развод брака; и др.
70.	Град Шабац	170	169	143	1	0	1.породичноправни односи 2.кривично правна заштита 3. извршни поступци 4.ванпарнични поступци 5.наследноправни поступци 6.облигационоправни односи 7.својинскоправни односи 8.пензионо и социјално осигурање 9.грађанскоправни односи
71.	Град Смедерево						
72.	Град Сомбор	241	200	35	14	27	Грађанско материјално право (доминантне гране – породично право, стварно, наследно и облигационо право) Грађанско процесно

							право - парнични и ванпарнични поступци, судска и вансудска поравнања
73.	Град Сремска Митровица	74	66	18	3	5	наследно право, социјална заштита, извршење, породично право, облигационо право, кривично право
74.	Град Суботица	29	13	13	7	9	Заступање, ванпарнични поступак, управни поступак, стицање пословне способности пре пунолетства
75.	Град Ужице	118	113	19	5	8	Захтеви су одобрени у парничним, ванпарничним, извршним, као и у управним поступцима.
76.	Град Ваљево	64	62	15	1	1	брачни и породични односи, имовински односи, издржавање, уговорни односи и социјална заштита
77.	Град Врање	58	55	-	-	3	Породично-правна заштита, друштвена брига деци, соц.заштита и др.област
78.	Град Вршац	11	10	10	1	/	-Давање издржавања, -Утврђивање времена и места рођења, -Уређење међа, -Добијање старатељства над децом, -Измена пресуде о вршењу родитељског права,

							-Лишење пословне способности, -Насиље у породици, -Давање издржавања
79.	Град Зајечар	122	114	4	1	7	Грађански, кривични, ванпарнични поступак, тужбе за издржавање, развод брака...
80.	Град Зрењанин	58	58	56	1	1	кривично дело насиље у породици; прекршаји, инспекцијски надзор; развод брака, давање дечијег издржавања, вршење родитељског права, утврђивање очинства покретање радног спора, утврђење заоставштине, раскид уговора о доживотном издржавању, лишење пословне способности, оставински поступак,
81.	Град Бор	33	33	14	/	/	Из области социјалне заштите 6 ; породичних односа 19 ; Накнада штете у ванпарничном поступку 1 ; принудног извршења 1 ; Поступак физичке деобе непокретности 2 ; Поступак остваривања права на пензију 1 ; Поступак лишења пословне способности

							1;Сачињавање захтева према Јавним предузећима 2
82.	Град Прокупље						
83.	Инђија	20	19	1	1	-	Тужба за накнаду штете, Тужба за неосновано богаћење, тужба заштита од насиља у породици, Тужба повећање издржавања за млдб. дете, споразум развод брака, жалба на решења ПИО, захтеви за ослобађање од трошкова судског поступка, уговор о доживотном издржавању Пријава адвоката адвокатској комори
84.	Ириг						
85.	Ивањица	13	8	3	4	1	- У 4 предмета област је развод брака; - 1 потпуно лишење родитељског права; - 1 предмет се односи на промену одржавања личних односа са децом; - 1 утврђивање права на туђу негу и помоћ (управни поступак) 1- имовинско-правни односи (парница)
86.	Кањижа	63	58	6	1	2	породично право, наследно, извршење
87.	Кладово	10	8	5	2	0	Управно-правна, Кривична,

							Парнично право
88.	Кнић	0	0	0	0	0	
89.	Књажевац	0	0	0	0	0	
90.	Коцељева	1	/	/	1	/	/
91.	Косјерић						
92.	Ковачица						
93.	Ковин	1	1	0	0	0	Вршење родитељског права
94.	Крупањ						
95.	Кучево	0	0	0	0	0	
96.	Кула	0	0	0	0	0	
97.	Куршумлија	2	1	1	0	1	Имовинско правна
98.	Лајковац						
99.	Лапово	0	0	0	0	0	
100.	Лебане						
101.	Љиг						
102.	Љубовија						
103.	Лучани						
104.	Мајданпек						
105.	Мали Иђош	21	15	0	0	6	Парнични поступак у породичним односима, ванпарнични поступак, утврђивање времена и места рођења; управни поступак
106.	Мали Зворник	17	12	4	3	2	Грађанско правна област, породично, оставински поступак
107.	Мало Црниће	3	3				Управни поступак-захтев за остваривање права на социјалну помоћ; парнични поступак - жалба
108.	Медвеђа	1	0	0	0	0	0
109.	Мерошина	11	11	0	0	0	Састављање поднесака
110.	Мионица	4	3	1	1	0	-породично право;

							-извршни поступак;
111.	Неготин	4	2	2	2	-	члан 4, став 1 тачке 1 и 2
112.	Нова Црња						
113.	Нова Варош						
114.	Нови Бечеј	1	0	0	0	0	
115.	Нови Кнежевац	5	5	0	0	0	Породично , радно
116.	Оџаци	32	29	/	3	/	Породично Наследно
117.	Опово	42	42	10	0	0	Брачни и породични односи, права детета, грађанска стања
118.	Осечина	0	0	0	0	0	0
119.	Параћин	24	24	/	/	/	/
120.	Пећинци	8	8	/	/	-	Кривични, ванпарнични, извршни
121.	Петровац на Млави	4	4	1	0	0	Породични односи (2 тужбе за издржавање родитеља), насиље у породици и поверавање мал. детета
122.	Пландиште	1	1	1	/	/	Развод
123.	Пожега	7	5	4	1	1	Грађанско и кривично право
124.	Прешево						
125.	Прибој	4	3	3	0	1	Парнични и кривични поступак
126.	Пријеполје	11	9	9	1	/	заступање
127.	Прокупље						
128.	Рача						
129.	Рашка	15	14	4	0	1	Кривично право, породично право, поступак принудног извршења, поништај правног посла и деоба брачне тековине
130.	Ражањ	3	3	0	0	0	Породично право

							(издржавање родитеља
131.	Рековац	4	4	0	0	0	Писање аката (породично право)
132.	Рума						
133.	Сечањ						
134.	Сента	37	37	4			состављање поднесака, породично, управно, кривично – захтев за утврђивање застарелости
135.	Шид	22	19	0	3	0	Наследно право; развод брака; постојање ванбрачне заједнице, право на новчану накнаду
136.	Сјеница	9	8	2	1	1	Развод Подела имовине, поднесци у управном пост.
137.	Смедеревск а Паланка	47	47	3	-	-	Грађанскоправни односи
138.	Сокобања	8	5	0	0	3	- парнични поступак (2 захтева за покретање судског поступка за самостално вршење родитељског права, 1 захтев за заступање у парничном поступку накнаде штете, 1 захтев за заступање у парничном поступку неоснованог обогаћења и 1 захтев за покретање парничног поступка сметања поседа и заступање у истом)
139.	Србобран	21	13	10	8	-	Парнични, кривични и управни поступак
140.	Сремски Карловци	14	14	0	0	0	Породично право Извршни поступак

141.	Стара Пазова	20	20	12	/	/	Имовински спорови, деоба брачне тековине, поступци у вези поверавања деце, насиље у породици, ванпарнични поступци, израда уговора, остваривање права на пензију
142.	Сурдулица						
143.	Свилајнац						
144.	Сврљиг						
145.	Темерин	1	0	0	1	0	Кривична одговорност (кривични поступак, пресуда о изреченој мери правоснажна)
146.	Тител	0	0	0	0	0	0
147.	Топола	6	6	3	3	3	Породично право
148.	Трговиште						
149.	Трстеник	94	90	5	4	/	Деоба имовине стечене у брачној заједници; Кривично дело из члана 278 став 1 КЗ; Новчану накнаду за телесно оштећење; Насиље у породици; Породична пензија; Вршење родитељског права; Издржавање; Деоба ствари у сувласништву; Поверавање и издржавање детета; Развод брака (споразумни и по тужби); Лишење пословне способности; Накнада штете;

							Утврђивање очинства; Стицање пословне способности; Додатак за помоћ и негу другог лица; Утврђење права својине; Поништај управног акта; Понављање управног поступка; Оспоравање уговора о доживотном издржавању; Инвалидска пензија; Породична пензија; Приговор на предлог за извршење
150.	Тутин						
151.	Уб						
152.	Барварин						
153.	Велика Плана	1	1	1	0	0	Грађанско-правна
154.	Велико Градиште	4	1	0	3	0	Породично право
155.	Владичин Хан	93	87	0	4	2	-Социјална и дечија заштита -Парнични поступак -Кривични поступак -Управни поступак -Други поступци
156.	Владимирц и	0	0	0	0	0	
157.	Власотинце						
158.	Врбас						
159.	Врњачка Бања	9	8	8	1	0	Писање тужби и заступање пред судом
160.	Жабалъ						

161.	Жабари	7	2	2	3	2	заступање
162.	Жагубица	1	1	1	/	/	Парнични поступак
163.	Житиште	0	0	0	0	0	/
164.	Житорађа	0	0	0	0	0	/

Анекс 2 Извештај о пруженој бесплатној правној подршци

Табела бесплатна правна подршка – подаци јединица локалне самоуправе

Назив ЈЛС	Број поднетих захтева	Број одобрених захтева односно корисника упућених јавном бележнику или посреднику у решавању спорова	Број одбијених захтева	Број повучених захтева или одустајања	Правна област за коју је одобрен захтев	Број корисника којима је пружен правни савет	Број корисника којима је пружена општа правна информац ија	Број корисника којима је пружена помоћ у састављањ у формулара
Ада						/	/	/
Александрова ц						70	100	50
Алексинац						10	20	3
Алибунар								
Апатин						105	130	65
Аранђеловац						60	170	36
Ариље						/	/	/
Бабушница						/	/	/
Бач								
Бачка Паланка								
Бачка Топола						122	134	27
Бачки Петровац	3	3				6	6	2
Бајина Башта								
Баточина								

Београд Стари Град								
Београд Врачар						551	551	27
Београд Палилула						790	200	32
Београд Савски венац						194	450	-
Београд Земун						153	295	288
Београд Нови Београд						2354	2354	
Београд Звездара						50	/	/
Београд Раковица						520	480	2
Београд Чукарица	1	1			Утврђива ње датума и места рођења	2856	900	47
Београд Обреновац						1137	9	2
Београд Сурчин						946	/	/
Београд Лазаревац								
Београд Младеновац	1	1			промет непокретн ости	1762	1	16
Београд Гроцка	2		1	1		86	132	/
Београд Барајево						1		
Београд Вождовац						1700	1700	
Бечеј						227	4	/
Бела Црква						16	30	12
Бела Паланка								
Беоцин						0	0	0

Блаце								3
Богатић						0	0	0
Бојник								
Бољевац	0	0	0	0	0	0	0	0
Босилеград						326		
Брус								
Бујановац						/	/	
Чајетина						4	1	/
Ћићевац								
Чока						/	/	/
Црна Трава								
Ћуприја						10	/	101
Деспотовац						10	6	10
Димитровград						/	/	/
Дољевац						62	43	33
Гацин Хан								
Голубац							/	/
Горњи Милановац						/	/	/
Град Чачак								
Град Јагодина						143	265	165
Град Кикинда							492	2
Град Крагујевац						/	/	/
Град Краљево	30	30			Управни поступак, управни спор, развод брака	123	171	4
Град Крушевац								
Град Лесковац						/	/	/
Град Лозница								
Град Ниш								
Ниш						20	1	8
Палилула								

Ниш Медијана								
Ниш Пантелеј								
Ниш Нишка бања						-	2	-
Град Нови Пазар								
Град Нови Сад						447	120	
Град Пирот								
Град Панчево						1537	/	/
Град Пожаревац								
Град Шабац						-	-	-
Град Смедерево								
Град Сомбор						1225	83	110
Град Сремска Митровица						10	30	53
Град Суботица						/	/	/
Град Ужице						није вођења евиденција		
Град Ваљево	155	41 упућен јавном бележнику			Наследно право, уговорно право, породичн о, статусно право	16	12	143
Град Врање						777	/	11
Град Вршац						0	0	0
Град Зајечар								
Град Зрењанин						40	1	-
Град Бор						11	13	
Град Прокупље								

Инђија						/	/	/
Ириг								
Ивањица						/	/	/
Кањижа						56	17	0
Кладово						свима	свима	5
Кнић						13	145	18
Књажевац								
Коцељева						7	9	6
Косјерић								
Ковачица								
Ковин								
Крупањ						230 Кроз пројекат “Саветодавна служба за грађане“ (UNOPS- SwissPRO)		
Кучево						-	-	-
Кула						/	/	/
Куршумлија								
Лајковац								
Лапово						15	10	25
Лебане								
Љиг								
Љубовија								
Лучани						24	58	44
Мајданпек								
Мали Иђош						4	/	/
Мали Зворник						-	-	-
Мало Црниће						/	/	/
Медвеђа						23	16	296
Мерошина						10	20	3
Мионица						130		34
Неготин						/	/	/
Нова Црња								
Нова Варош								

Нови Бечеј								
Нови Кнежевац								
Озаци						120		
Опово						24	17	3
Осечина						0	0	0
Параћин						5	3	0
Пећинци						4	6	/
Петровац на Млави						100	150	
Планиште						/	/	/
Пожега						/	/	/
Прешево								
Прибој						2	2	1
Пријеполје						15	/	5
Прокупље								
Рача								
Рашка						3	0	0
Ражањ								
Рековац						10	15	5
Рума								
Сечањ								
Сента						53	5	2
Шид						20	23	15
Сјеница								
Смедеревска Паланка						152	/	/
Сокобања						12	3	6
Србобран						3	1	3
Сремски Карловци						15	12	3
Стара Пазова						22	8	3
Сурдулица								
Свилајнац								
Сврљиг								
Темерин								
Тител						2	48	0

Топола								
Трговиште								
Трстеник						20	30	10
Тутин								
Уб						62	21	/
Варварин								
Велика Плана						29	76	5
Велико Градиште							2	
Владичин Хан						72	/	93
Владимирци						57	57	10
Власотинце								
Врбас								
Врњачка Бања						7	11	6
Жабалъ								
Жабари								
Жагубица				/	/	3	4	3
Житиште						-	-	-
Житорађа						35	70	57